

Nr 900

Av herrar **Sveningsson** och **Svenungsson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 92, med förslag till vissa ändringar i regeringsformen och riksdagsordningen.

(Lika lydande med motion nr 1156 i Andra kammaren)

I proposition nr 92 föreslås bl. a. att postmedlens nuvarande karaktär av beviljning skall upphöra och att postavgifterna i princip skall bestämmas av Kungl. Maj:t.

Bestämmelsen att postmedlen skall räknas till beviljningar har funnits sedan RF:s tillkomst. Förslag om att upphäva postmedlens karaktär av beviljning har riksdagen vid tidigare tillfällen motsatt sig. Frågan var senast uppe vid 1932 och 1933 års riksdagar då riksdagen hade att ta ställning till en proposition i ämnet. Konstitutionsutskottets majoritet framhöll därvid att postverkets legala monopolkaraktär beträffande vissa verksamhetsgrenar kunde göra det möjligt att bestämma avgifterna för deras begagnande efter godtyckliga grunder. Postavgifternas beviljningsnatur innebär att detta möjliga godtycke begränsas genom riksdagens rätt att besluta om avgifterna. Utskottet ansåg det därför inte tillrådligt att genom grundlagsändring undandraga riksdagen beslutanderätten i fråga om avgifterna för de monopoliserade grenarna av poströrelsen så länge monopoliet bestod och dess utövning var nödvändig för allmänhetens behov.

I sitt förslag om ändring av nuvarande bestämmelser framhåller postverket att dess rörelse bedrivs i direkt eller indirekt konkurrens med andra företag. Med anledning av detta påstående erinrar grundlagberedningen om att det rättsliga monopoliet på befordran av slutna brev och öppna försändelser med skrivna meddelanden fortfarande gäller enligt kungörelsen den 9 maj 1947 angående postverkets ensamrätt till brevbefordran m. m. För åtskillig kommunikering är medborgarna utan tvivel hänvisade till att nyttja sådana monopoliserade grenar av poströrelsen eller också andra grenar där postverket i praktiken har monopol. Ett exempel på verksamhetsgrenar av det sistnämnda slaget är vissa delar av tidningsdistributionen. Behovet av viss riksdagskontroll över postverkets taxepolitik torde, anför beredningen, således inte ha upphört. Vi delar denna uppfattning.

Ett ytterligare skäl för avslag å Kungl. Maj:ts förslag är enligt vår mening grundlagberedningens arbete på en total författningsreform. Att under sådana förhållanden vidtaga ändringar i grundlagarna bör man i möjligaste mån undvika. Vill man utvidga Kungl. Maj:ts befogenhet att bestämma över postavgifterna utan

ändring av 60 § RF kan detta ske genom att låta det nuvarande delegationsförfarandet få större omfattning.

Aberopande det anförda hemställas,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 92 såvitt avser förslaget om ändrad lydelse av § 60 regeringsformen.

Stockholm den 23 april 1968

Ragnar Sveningsson (h)

Arne Svenungsson (h)
